

Sygn. akt VIII U 2866/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Smycz
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Gliwicach

sprawy J. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek odwołania J. K. (K.)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 20 listopada 2013 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do deputatu kolejowego za okres od 01.10.2010r. do 31.12.2012r. w ilości odpowiednio po 1800 kg rocznie za rok 2011 i 2012, a za rok 2010 proporcjonalnie za okres od października do grudnia 2010r.

(-) SSR del. Joanna Smycz

Sygn. akt VIII U 2866/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 listopada 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. K. prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy z tytułu pracy na kolei argumentując, iż dotacje dla ZUS udzielane przez Ministra Gospodarki są przyznawane na wypłatę ekwiwalentu w danym roku budżetowym wobec czego brak podstaw do wypłaty ekwiwalentu za lata wcześniejsze niż rok, w którym wpłynął wniosek.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji domagając się jej zmiany i przyznania prawa do wnioskowanego ekwiwalentu od dnia 1 października 2010r. do 31 grudnia 2012r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. K., urodzony w dniu (...), był zatrudniony w (...) Zakład (...) w C. od dnia 1 września 1964r. do dnia 30 czerwca 2000r., w (...) S.A. Zakład (...) w C. od dnia 1 stycznia 2001r. do dnia 30 września 2001r., w (...) Sp. z o.o. - Zakład (...) w C. od dnia 1 października 2001r. do dnia 1 lutego 2009r., (...) S.A. - Zakład (...) w C. od dnia 2 lutego 2009r. do dnia 30 września 2010r. kolejno na stanowiskach: elektromontera, starszego elektromontera, elektromontera linii i urządzeń elektroenergetycznych, starszego specjalisty elektromontera, specjalisty elektromontera.

Decyzją z dnia 25 października 2010r. przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury.

Ubezpieczony w dniu 16 października 2013r. złożył do ZUS wniosek o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do deputatu węglowego. Odwołujący podał, że był pracownikiem (...).

Z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 18 sierpnia 2010r. wynika, iż ubezpieczony jako pracownik (...) S.A. - Zakład (...) w C. był uprawniony do deputatu węglowego.

Organ rentowy decyzją z dnia 30 października 2013r. przyznał ubezpieczonemu prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla od 1 października 2013r.

Ubezpieczony J. K. w dniu 5 listopada 2013r. złożył do ZUS wniosek o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do deputatu węglowego za okres wcześniejszej od dnia 1 października 2010r. do 31 grudnia 2012r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 20 listopada 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. K. prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy z tytułu pracy na kolei argumentując, iż dotacje dla ZUS udzielane przez Ministra Gospodarki są przyznawane na wypłatę ekwiwalentu w danym roku budżetowym wobec czego brak podstaw do wypłaty ekwiwalentu za lata wcześniejsze niż rok, w którym wpłynął wniosek.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego.

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, J. K. zasługuje na uwzględnienie

Podstawę prawną żądania ubezpieczonego stanowi ustawa z dnia 8 września 2000r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" (Dz.U. Nr 84, poz. 948 ze zm.).

Zgodnie z przepisem art. 74 tej ustawy byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznana na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1991 r. Nr 94, poz. 422, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z 1996 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 100, poz. 461 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118) albo przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238 i Nr 56, poz. 678), a także członkom rodziny tego pracownika pobierającym po nim rentę rodzinną przyznaną na podstawie wymienionych przepisów, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego.

Za podstawę ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się przeciętną średnioroczną cenę detaliczną 1000 kg węgla kamiennego z roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent ma być wypłacany, ogłaszaną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w terminie do dnia 20 stycznia każdego

roku, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", skorygowaną o przewidywany w ustawie budżetowej średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów na rok planowany.

Prawo do deputatu węglowego nie przysługuje jednak emerytowi lub renciście, jeżeli nie przysługiwało mu w okresie zatrudnienia, z tytułu którego powstało prawo do emerytury lub renty.

Ust.5 i 6 art. 74 mówi, iż „Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1, przyznaje i wypłaca w dwóch terminach wraz z wypłatą emerytury lub renty: w marcu - za okres od 1 stycznia do 30 czerwca i we wrześniu - za okres od 1 lipca do 31 grudnia każdego roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dotacji celowej z budżetu państwa.

W przypadku przyznania emerytury lub renty po terminie wypłaty ekwiwalentu pieniężnego, ekwiwalent należny od dnia przyznania emerytury lub renty do końca półrocznego okresu, o którym mowa w ust. 5, wypłaca się łącznie z pierwszą należnością z tytułu emerytury lub renty.

Natomiast w myśl ust.10 i 11 art. 74 emeryci i renciści nabywają prawo do ekwiwalentu pieniężnego z dniem przyznania emerytury lub renty.

Prawo do pobierania ekwiwalentu pieniężnego ustaje lub ulega zawieszeniu wraz z ustaniem prawa do emerytury lub renty.

Bezspornym w sprawie było, że J. K. w latach 1964-2010 był pracownikiem kolejno: (...) Zakład (...) w C., (...) S.A. Zakład (...) w C., (...) Sp. z o.o. - Zakład (...) w C., (...) S.A. - Zakład (...) w C. i na emeryturę przeszedł z (...) S.A. - Zakład (...) w C., a nadto iż jako pracownik był uprawniony do ekwiwalentu węglowego.

Kwestią sporną w przedmiotowej sprawie pozostawało prawo ubezpieczonego J. K. do ekwiwalentu węglowego za lata 2010 - 2012, jaki przysługuje emerycie, który jako pracownik był uprawniony do ekwiwalentu węglowego.

W ocenie organu rentowego powyższe uprawnienie nie przysługuje skarżącemu, albowiem dotacje dla ZUS udzielane przez Ministra Gospodarki są przyznawane na wypłatę ekwiwalentu w danym roku budżetowym wobec czego brak podstaw do wypłaty ekwiwalentu za okres wcześniejszy.

W opinii Sądu orzekającego stanowisko organu rentowego nie znajduje uzasadnienia prawnego.

Jak bowiem wynika z treści przepisu art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2000r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe", prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego przysługuje byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznaną na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych albo przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zaś zgodnie z treścią ust. 4 tego przepisu, prawo to nie przysługuje, jeżeli emeryt lub rencista nie posiadał uprawnienia do deputatu węglowego w okresie zatrudnienia, z tytułu którego powstało prawo do emerytury lub renty. Nadto po myśli ust. 10 art. 74 cyt. ustawy emeryci i renciści nabywają prawo do ekwiwalentu pieniężnego z dniem przyznania emerytury lub renty.

Jak bezspornie wykazało postępowanie dowodowe, ubezpieczony J. K. 1 października 2010r. uzyskał prawo do emerytury, a jako pracownik (...) S.A. - Zakład (...) w C. był uprawniony do deputatu węglowego.

Sąd ustalił, że ubezpieczony powinien nabyć prawo do ekwiwalentu pieniężnego z dniem przyznania emerytury.

Zgodnie z art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami) w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy

prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;

2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Pojęcie "błędu" w prawie ubezpieczeń społecznych obejmuje sytuacje, w których organ rentowy lub organ odwoławczy miał podstawy do przyznania podwyższonego świadczenia lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Za takie przyczyny można uznać każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem pomyłki, zaniedbania albo wadliwej techniki legislacyjnej wynikającej z niejednoznaczności norm prawnych.

W ocenie Sądu organ rentowy przyznając prawo do emerytury decyzją z dnia 25 października 2010r. błędnie nie przyznał ubezpieczonemu prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do deputatu węglowego, co było błędem w rozumieniu art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast ubezpieczony wniosek o wypłatę ekwiwalentu ponownie złożył w dniu 16 października 2013r.

Redakcja art. 133 ust. 1 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oznacza, iż w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości obowiązują ogólne zasady wypłaty emerytur i rent, tj. świadczenie przyznane lub podwyższone wypłaca się nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu. Wyjątek stanowi tu sytuacja, w której ponowne ustalenie prawa do świadczeń nastąpiło na skutek błędu organu rentowego lub odwoławczego. Jeżeli w tych warunkach organ rentowy lub odwoławczy przyzna lub podwyższy świadczenie, wypłaca się je od miesiąca złożenia pierwotnego wniosku lub wydania decyzji z urzędu, nie dłużej jednak niż za okres 3 lat wstecz, liczonych od daty zgłoszenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy (patrz - wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 czerwca 2010r., III AUa 3917/09, LEX nr 785489, OSA 2011/12/100-106)

Skoro odwołujący wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia złożył w dniu 16 października 2013r. to wypłata emerytury wraz z ekwiwalentem pieniężnym z tytułu prawa do deputatu węglowego nastąpić powinno - stosownie do art. 133 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy - od października 2010r. tj. za okres 3 lat wstecz, liczonych od daty zgłoszenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy.

Na marginesie wskazać należy, że sam fakt, iż dotacje celowe dla ZUS są przyznawane na wypłatę ekwiwalentu w danym roku budżetowym nie może stanowić podstawy prawnej odmowy przyznania ubezpieczonej ekwiwalentu pieniężnego za sporny okres.

W konsekwencji, należało stwierdzić, że ubezpieczony spełnił przesłanki przyznania mu prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do deputatu węglowego za okres od dnia 1 października 2010r. do 31 grudnia 2012r. w myśl art. 74 ust.1,4 i 10 ustawy z dnia 8 września 2000r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" (Dz.U. Nr 84, poz. 948 ze zm.) w związku z art. 133 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami).

Mając na uwadze powyższe, uznając odwołanie za uzasadnione – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSR (del.) Joanna Smycz

(...)

1. (...)

2. (...)

- (...)

3. (...)

G., (...)